

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Catharina Elmsäter-Svärd

Uppdrag till en förhandlingsperson att omförhandla 2013 års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingens Stockholmsdel samt klargöra förutsättningarna för genomförande och finansiering av Östlig förbindelse i Stockholms län

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt den person som är utsedd till ordförande i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling liksom i Styrelsen för uppföljning m.m. av ramavtal 6 – Storstad Stockholm om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet i storstäderna samt ökat bostadsbyggande enligt Sverigeförhandlingen, att som förhandlingsperson omförhandla de avtal som 2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram och den del av det avtal som Sverigeförhandlingen förhandlade fram som innefattar investeringar i Stockholms län (Avtalen).

Förhandlingspersonen ska genomföra förhandlingar med Region Stockholm och berörda kommuner med målsättningen att kunna ingå överenskommelser om en hantering av kostnaderna, inklusive villkor för hur ytterligare eventuella kostnadsfördyringar ska hanteras.

Förhandlingspersonen ska verka för att begränsa statens kostnadsökningar och i hanteringen av dessa pröva följande.

- Kostnadsminskningar avseende investeringar inom ramen för överenskommelsernas sammantagna beslutade budget.
- Omprövning av funktioner eller objekt inom ramen för Avtalen.

- Tillkommande finansiering från Region Stockholm och berörda kommuner.

I uppdraget ingår att teckna en avsiktsförklaring mellan staten, regionen och berörda kommuner, som klargör förutsättningarna för genomförande och finansiering av Östlig Förbindelse.

Förhandlingspersonen får beakta det som förhandlades fram av den av regeringen den 13 mars 2025 utsedda förhandlingspersonen (LI2025/00593), men är inte bunden av det tidigare förhandlingsarbetet.

Överenskommelser ska ingås med förbehåll för regeringens och i förekommande fall riksdagens godkännande.

Förhandlingspersonen ska genomföra sitt arbete i nära dialog med Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) och Trafikverket.

Förhandlingsresultatet ska redovisas senast 18 november 2025 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Bakgrund och skälen för regeringens beslut

2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram ett avtal mellan staten, Region Stockholm, Stockholms kommun, Solna kommun, Nacka kommun och Järfälla kommun om statlig medfinansiering av utbyggnaden av tunnelbanesträckningar i Stockholm. Enligt avtalet, som godkändes av regeringen den 3 april 2014, finansierar parterna gemensamt utbyggnaden, vilken totalt beräknas kosta 25,7 miljarder kronor i 2013 års priser, varav 4,65 miljarder kronor i form av statliga anslag och 9 miljarder kronor i form av trängselskatt. Avtalet omfattar delprojekten:

- utbyggnad av tunnelbana till Nacka och Gullmarsplan/Söderort,
- utbyggnad av tunnelbana till Arenastaden via Hagastaden, samt
- utbyggnad av tunnelbanan från Akalla till Barkarby station.

Punkt 8 i huvudavtalet reglerar risk och fördyringar och lyder: ”Eventuella kostnadsökningar upp till ett tak på 2 925 miljoner kronor ska bäras av Parterna enligt en fördelning som anges i avtalet”.

Regeringen beslutade i juni 2017 att godkänna ett tilläggsavtal som syftade till att fortsatt ligga inom den ekonomiska ramen för det ursprungliga

huvudavtalet. Tilläggsavtalet innebar bland annat att 1 160 miljoner kronor av kostnadstaket på 2 925 miljoner kronor togs i anspråk.

Regeringen beslutade i december 2021 att godkänna ett tilläggsavtal som täckte ytterligare kostnadsökningar för Stockholmsförhandlingen. Lösningen innebar att staten bekostar fyra miljarder kronor av de 9,3 miljarder kronor som fördyringen uppgick till, övriga delar täcks av regionen och berörda kommuner.

Sverigeförhandlingen förhandlade fram ett avtal mellan staten, Region Stockholm, Stockholms kommun, Huddinge kommun, Solna kommun, Täby kommun, Vallentuna kommun och Österåkers kommun om statlig medfinansiering av kollektivtrafik- och cykelobjekt. Objekten är:

- Ny tunnelbanelinje mellan Älvsjö och Fridhemsplan
- Spårväg syd
- Förlängd Roslagsbana till City via Odenplan
- Ny tunnelbanestation i Hagalund
- Cykelobjekt i Stockholm, Huddinge och Täby

I avtalet, som godkändes av regeringen den 28 juni 2018, finns ett tak för fördyringar på upp till 2 100 miljoner kronor (exklusive tunnelbanestationen Hagalund). Fördyringar därutöver ska enligt avtalet hanteras genom samråd och förhandling mellan berörda parter. 2021

För båda de avtal som 2013 års Stockholmsförhandling förhandlade fram och Stockholmsdelen av det avtal som Sverigeförhandlingen förhandlade fram gäller att den statliga finansieringen i dag sker via trängselskatt och via anslag på statens budget.

Enligt avtalen ska en särskild partssammansatt styrelse behandla frågor av strategisk betydelse för projektet. Regeringen har utsett ordförande för styrelserna och uppdragit åt Trafikverket att bistå styrelserna med sekretariatsresurser.

Mot bakgrund av de fördyringar som har uppkommit i de objekt som ingår i avtalen om infrastrukturinvesteringar i Stockholm gav regeringen den 13 mars 2025 en förhandlingsperson i uppdrag att omförhandla 2013 års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingens Stockholmsdel (LI2025/00593). Enligt uppdraget skulle förhandlingen även innefatta

finansiering av Östlig förbindelse i Stockholm, med målsättningen att en avsiktsförklaring skulle tecknas mellan staten, regionen och berörda kommuner som klargör förutsättningarna för genomförande och finansiering av objektet.

Förhandlingspersonen redovisade uppdraget i en rapport den 30 juni 2025 (LI2025/01343). I rapporten konstaterar förhandlingspersonen att förhandlingar har genomförts i nära och konstruktiv dialog med parterna. Vad avsåg Sverigeförhandlingen samt Stockholmsförhandlingen gör förhandlingspersonen bedömningen att enbart mindre detaljer kvarstår för att slutföra överenskommelserna. Vad avser finansiering av Östlig förbindelse samt avsiktsförklaring mellan staten, regionen och berörda kommuner som klargör förutsättningarna för genomförande och finansiering av objektet konstaterar förhandlingspersonen att det inte gick att nå enighet om en sådan avsiktsförklaring.

Eftersom varken avtal och avsiktsförklaring eller har tecknats mellan parterna gör regeringen bedömningen att ordföranden i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling liksom i Styrelsen för uppföljning m.m. av avtal om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet i storstäderna samt ökat bostadsbyggande enligt Sverigeförhandlingen ska utses som förhandlingsperson med uppdrag att omförhandla avtal och teckna avsiktsförklaring.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Niklas Lundin

Kopia till

Finansdepartementet/BA, SK och K

Klimat- och näringslivsdepartementet/KL och ME

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/TM och SPN